

Перелік пріоритетних реформ

Реформи, пов'язані з умовами надання допомоги від США

1. **Імплементация регламенту REMIT:** Не пізніше 1 квітня 2024 року Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг затверджує порядок, обсяг та періодичність подання інформації про торгівлю оптовими енергетичними продуктами, пов'язаної із законодавством щодо забезпечення доброчесності та прозорості оптового ринку електричної енергії (REMIT).
2. **Наглядні ради державних підприємств (ДП) *Умова макрофінансової допомоги від ЄС:**
  1. Вести по сьомому члену до наглядових рад Укренерго та Нафтогазу;
  2. Завершити законодавчий процес корпоратизації Енергоатому та обрати незалежну наглядову раду;
  3. Передача ОГТСУ у власність Міністерства енергетики, прийняття нового статуту компанії та обрання нової незалежної наглядової ради **Структурний критерій МВФ*;
  4. Прийняти закон про корпоративне управління ДП (законопроект 5593-д) відповідно до рекомендацій ОЕСР до осені 2023 року, щоб забезпечити прозоре та засноване на заслугах висунення, відбір та перепризначення висококваліфікованих незалежних професіоналів на посади членів наглядових рад ДП та запровадити процедуру щорічного оцінювання наглядових рад (запобігання усуненню членів наглядових рад у довільному порядку);
  5. Обрати та запровадити нову наглядову раду для новоствореного ДК Українська оборонна промисловість (колишній "Укроборонпром") у відповідності до стандартів ОЕСР.

Пріоритети на 0-3 місяці

1. **Посилити Спеціалізовану антикорупційну прокуратуру (САП):**
  - a. Верховна Рада ухвалить закон про реформування Спеціалізованої антикорупційної прокуратури (САП) відповідно до параметрів структурного критерію МВФ. Закон має містити положення щодо: (а) вдосконалення процедур відбору керівника та ключових посадових осіб САП для забезпечення прямої та змістовної участі незалежних експертів в організації конкурсу; (б) посилення спроможності САП регулювати свою організаційну діяльність; та (в) створення механізмів дисципліни та підзвітності керівництва САП (включаючи оцінку ефективності роботи та періодичний зовнішній аудит, що проводиться зовнішніми експертами з міжнародним досвідом). **Критерій МВФ на кінець грудня.*
  - б. Внести зміни до законодавства з метою уточнення відносин між керівником САП та Генеральним прокурором для посилення процесуальної незалежності САП у своїх справах, а також надати САП окремі повноваження щодо екстрадиції та надання взаємної правової допомоги (MLAT).

2. **Національне антикорупційне бюро України (НАБУ):** Збільшити кількість слідчих щонайменше на 300 осіб; посилити криміналістичну спроможність НАБУ відповідно до міжнародних стандартів та гарантій; сформувати громадську наглядову раду; надати НАБУ право на прослуховування; зберегти незалежність НАБУ та виключні повноваження щодо розслідування резонансних справ про корупцію.

3. **Відновити вимоги до розкриття інформації про активи та фінансову звітність:** Ухвалити законопроект 8071, який відновлює обов'язкове декларування активів для всіх державних службовців та суддів, включаючи всі декларації за 2021 та 2022 роки, щоб сприяти більшій підзвітності. Відновити розкриття інформації про фінансову діяльність політичних партій. Спростити систему декларування активів шляхом об'єднання з іншими базами даних та реєстрами відповідно до юридичних зобов'язань публічних службовців подавати правдиві та своєчасні декларації.

Структурний критерій МВФ

4. **Національне агентство з питань запобігання корупції (НАЗК):** Забезпечити незалежний, прозорий, конкурентний та своєчасний відбір нового голови НАЗК на основі перевірки його незалежності, компетентності та доброчесності відповідно до стандартів ОЕСР.

5. **Завершити перезапуск Вищої ради правосуддя (ВРП):** Створити Службу дисциплінарних інспекторів за безпосередньої та конструктивної участі незалежних експертів, забезпечивши добір висококваліфікованих інспекторів, доброчесних, професійних та з належною винагородою, а також відновити дисциплінарну функцію ВРП (законопроекти 9261 та 9483). *Умова макрофінансової допомоги від ЄС

Пріоритети на 3-6 місяців

3. **Вищий антикорупційний суд (ВАС):** Внести зміни до законодавства щодо збільшення кількості суддів та дозволити розглядати певні справи одноособово, а не колегією з трьох суддів, що сприятиме справедливому та ефективному розгляду зростаючої кількості корупційних справ.

4. **Національний антимонопольний комітет України:** Не пізніше 1 січня 2024 року Антимонопольний комітет України запровадить оновлені процедури розгляду заяв про концентрацію та проведення перевірок антиконкурентних дій, пов'язаних з порушенням антимонопольного законодавства (Закон 5431).

5. **Створити Вищий адміністративний суд України (ВАСУ):** Прийняти закон щодо створення нового спеціалізованого суду з розгляду адміністративних справ проти національних державних органів, укомплектованого належним чином перевіреними судьями, після ліквідації Окружного адміністративного суду м. Києва.

6. **Реформувати Верховний Суд України (ВСУ):** Перевірити доброчесність чинних суддів Верховного Суду у зв'язку з резонансними корупційними справами за участю колишнього голови Верховного Суду та Великої Палати Верховного Суду та обрати нових суддів Верховного Суду для заповнення вакантних місць за допомогою прозорого процесу із залученням незалежних експертів та громадянського суспільства.

Пріоритети на один рік

1. **Посилити Агентство з розшуку та менеджменту активів (АРМА):** Внести зміни до закону про АРМА, щоб забезпечити відкритий, конкурентний та заснований на заслугах відбір керівництва з обов'язковою перевіркою на доброчесність. Забезпечити проведення нового конкурсу на посаду керівника протягом одного року. Підвищити ефективність і прозорість управління та розпорядження арештованими та конфіскованими активами в АРМА або будь-якій іншій державній установі, на яку покладено цю функцію.
2. **Перезапустити добір та кваліфікаційне оцінювання суддів у рамках новоствореної Вищої кваліфікаційної комісії суддів (ВККС) за активної участі Громадської ради доброчесності (ГРД):** Внести зміни до законодавства з метою вдосконалення добору суддів шляхом оптимізації етапів конкурсу, перегляду тривалості обов'язкового навчання суддів, затвердження та оприлюднення нормативно-правових актів, включаючи чіткі критерії оцінювання та методологію підрахунку балів. Підтримати перезапуск добору суддів для заповнення близько 2,000 суддівських вакансій та кваліфікаційного оцінювання близько 1,500 чинних суддів за змістовної участі відновленої ГРД. **Умова макрофінансової допомоги від ЄС*
3. **Реформа Конституційного Суду України (КСУ):** Впровадження нещодавно прийнятого закону №3277-IX шляхом створення Консультативної групи експертів за активної участі експертів Венеціанської комісії, ЄС та США, а також підтримки процесу перевірки кандидатів на посади суддів КСУ. **Ухвалення закону №3277 було однією з семи вимог для початку процесу вступу України до ЄС.*
4. **Впровадити програму лібералізації тарифів на природний газ та електроенергію:** Впровадити план дій спрямований на лібералізацію тарифів на газ та електроенергію для кращого забезпечення енергозбереження та фінансової стійкості компаній та операторів, одночасно розробити схеми цільової підтримки для вразливих споживачів у контексті реформування системи субсидій на електроенергію. Вжити заходів для подальшої лібералізації цін на газ та електроенергію, а також підготуватися до розвитку "зеленої" енергетики та інтеграції енергосистеми між Україною та ЄС. Супроводжувати процес лібералізації механізмами соціального захисту для пом'якшення впливу на бідніші верстви населення.
5. **Посилити Рахункову палату України (РПУ) та Державну аудиторську службу України (ДАСУ):** Внести зміни до законодавства, що сприятимуть підвищенню прозорості та підзвітності під час післявоєнної відбудови України шляхом посилення самостійності та професіоналізму цих двох інституцій. Забезпечити незалежний, прозорий, конкурентний та своєчасний відбір членів правління РПУ з перевіркою їхньої незалежності, компетентності та доброчесності. Посилити повноваження РПУ з питань аудиту органів місцевого самоврядування, державних підприємств та діяльності у сфері державних закупівель.
6. **Міністерство оборони (МО):**
  - Реформувати процеси і процедури озброєння і державних закупівель, відповідно до стандартів НАТО щодо прозорості, підзвітності, ефективності та конкуренції в сфері оборонних закупівель, без шкоди для боєздатності країни.
  - Ухвалити комплексну поправку 4210 до закону про національну безпеку, спрямовану на посилення демократичного цивільного контролю і моніторингу збройних сил, модернізацію системи командування і управління відповідно до

принципів НАТО, а також трансформацію процесів управління і оборонного планування з метою підвищення рівня оперативної сумісності з НАТО.

- Трансформувати системи оборонного планування та управління ресурсами з метою підвищення прозорості, протидії корупції та посилення оперативної сумісності з НАТО.
- Реорганізувати процеси і процедури закупівлі військових озброєнь і державних замовлень відповідно до стандартів НАТО щодо прозорості, підзвітності, ефективності та конкурентоспроможності у сфері оборонних закупівель.
- Модернізувати системи управління кадрами та військової освіти відповідно до принципів, стандартів і доктрини НАТО.
- Інвестиції в програми "Жінки, мир, безпека" (ЖМБ).

Пріоритети на 18 місяців

1. **Розпочати реорганізацію Бюро економічної безпеки України (БЕБ)**: Провести відкритий, конкурентний та заснований на професійних досягненнях відбір нового керівництва та обов'язкову переатестацію персоналу БЕБ. Створити авторитетний дисциплінарний комітет та замінити співробітників, які не відповідають етичним та професійним стандартам.

2. **Служба Безпеки України**: Ухвалити законопроекти щодо реформування та подальшої реструктуризації Служби безпеки України (СБУ), зокрема обмежити правоохоронні повноваження СБУ лише тими, що пов'язані з контррозвідкою, антишпигунською діяльністю, кібербезпекою та боротьбою з тероризмом. Провести етичну та професійну атестацію осіб, що претендують на роботу в СБУ (та переатестацію тих, хто вже працює в СБУ). Створити авторитетний дисциплінарний комітет і замінити співробітників, що не відповідають етичним і професійним стандартам. Посилити парламентський та цивільний нагляд за діяльністю СБУ. Реструктурувати процес запиту на законне перехоплення даних (прослуховування) і надати можливість іншим установам здійснювати судові перехоплення даних окремо від СБУ. Запровадити прозорий процес найму керівництва зі значущою та постійною міжнародною залученістю.

3. **Міністерство з питань стратегічних галузей промисловості / "Українська Оборонна Промисловість" (колишній "Укроборонпром")**: Створити наглядову раду ДК "Українська Оборонна Промисловість" (УОП), що відповідатиме стандартам Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР), включно з участю іноземних експертів з питань оборони. Зміцнити міжвідомчі зв'язки (наприклад, офіси зв'язку та закупівель) з органами планування МОУ та Генерального штабу, аби забезпечити належну роботу УОП відповідно до найбільш нагальних потреб країни. Впровадити стандарти НАТО щодо прозорості, підзвітності, ефективності та конкуренції в оборонно-промисловому секторі. Запровадити процедури прозорості (навіть враховуючи вимоги воєнного часу щодо секретності), щоб уможливити подальший аудит і уникнути навіть видимості політичних чи корупційних проявів в оборонному виробництві.

4. **Національна поліція України (НПУ)**: Запровадити прозору, засновану на професійних досягненнях, систему кадрового відбору та кар'єрного зростання. Посилити

підрозділи внутрішніх розслідувань та генеральної інспекції НПУ, вивести підрозділи генеральної інспекції з-під контролю обласного керівництва. Розширити юрисдикцію патрульної поліції на райони та замінити дільничні підрозділи патрульної поліції. Впровадити сучасні та практичні навчальні модулі в усі аспекти підготовки співробітників поліції.

5. **Завершити реформування Офісу Генерального прокурора (ОГП):** Завершити етичну та професійну атестацію осіб, що претендують на роботу в ГПУ (та переатестацію тих, хто вже працює в ОГП). Створити авторитетний дисциплінарний комітет і провести заміну співробітників, що не відповідають етичним і професійним стандартам. Запровадити систему оцінки вагомості справ для узгодження з пріоритетністю при розподілі справ.

6. **Державна митна служба (ДМС):** Розробити та забезпечити реалізацію комплексної стратегії реформування митної служби, зокрема узгодження нормативно-правової бази із законодавством ЄС (включно з криміналізацією масштабної контрабанди), спрощення та оцифрування митних правил, а також запровадження антикорупційних інструментів. Провести етичну та професійну атестацію осіб, що претендують на роботу в митній службі (та переатестацію тих, хто працює в ній). Переглянути процес відбору керівництва ДМС, щоб забезпечити прозорий і заснований на професійних досягненнях процес, що передбачає конструктивну участь міжнародних експертів. Створити авторитетний дисциплінарний комітет і замінити співробітників, що не відповідають етичним і професійним стандартам. Реорганізувати та укомплектувати підрозділ внутрішніх розслідувань ДПС. **Меморандум про економічну та фінансову політику МВФ*

7. **Державна прикордонна служба України (ДПСУ):** Налагодити безпечний та надійний обмін інформацією між ДПСУ та прикордонними службами країн ЄС з метою підвищення ефективності транскордонного переміщення людей та торгівлі. Удосконалити процеси звітування про інциденти та транспортні потоки (людей та вантажів), а також бізнес-додатки, щоб забезпечити точну статистичну звітність для громадськості. Удосконалити процеси інформування про корупцію, зокрема забезпечити захист громадян, які повідомляють про порушення, в рамках служби.

8. **Генеральні інспектори з питань відбудови:** Переглянути та ухвалити довоєнний законопроект про створення інституту генеральних інспекторів у кожному ключовому міністерстві, залученому до відбудови, з повноваженнями (1) передавати кримінальні справи до НАБУ або інших відповідних антикорупційних слідчих органів на упередження та (2) виявляти та запобігати марнотратству, шахрайству та зловживанням у міністерствах.